

Titulació	Tipus	Curs
Musicologia	OB	3

Professor/a de contacte

Nom : Xavier Daufi Rodergas

Correu electrònic : xavier.daufi@uab.cat

Prerequisits

Coneixements musicals mínims equivalents al Grau Professional de Conservatori.

És molt recomanable haver cursat prèviament Notació musical I i tenir aprovades les assignatures de Llenguatge Musical I i Llenguatge Musical II.

Objectius

L'assignatura té el propòsit de proporcionar als estudiants els coneixements teòrics i pràctics necessaris per a la lectura, transcripció i interpretació dels diferents sistemes de notació musical dels segles XVI i XVII.

Resultats d'aprenentatge

1. Comunicar per escrit, amb correcció, precisió i claredat argumentals i terminològiques, els coneixements adquirits, tant en l'àmbit de l'especialització com de la divulgació musicals.
2. Integrar els coneixements adquirits en l'elaboració de textos sintètics i expositius adequats a l'àmbit comunicatiu acadèmic i d'especialització.
3. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
4. Redactar projectes crítics de contingut musicològic, ordenats i planificats de manera eficient.
5. Identificar el context en què s'inscriuen els processos històrics.
6. Distingir històricament els diferents sistemes de notació musical.
7. Identificar els principals sistemes d'escriptura de la música occidental, vocals i instrumentals (segles X-XVII).
8. Transcriure els principals sistemes d'escriptura de la música occidental segons les convencions de la notació i l'edició modernes.
9. Adquirir facilitat en la lectura a vista, amb finalitats musicals pràctiques.
10. Familiaritzar-se amb les edicions de música antiga.
11. Utilitzar amb propietat el vocabulari relatiu a la paleografia musical.
12. Dialogar amb els intèrprets musicals sobre la teoria i la praxi musical.
13. Aplicar en la praxi musical els diferents models de notació musical.
14. Identificar i reunir críticament la bibliografia bàsica que ha conformat el camp d'estudi.

Continguts

Tema 1: Notació mesurada blanca, o buida, dels segles XV i XVI.

Tema 2: Tabulatures instrumentals (I): Instruments de corda pinçada i fregada.

Tema 3: Tabulatures instrumentals (II): Instruments de tecla.

Tema 4: Introducció a la notació barroca hispànica.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Treball	20	0,8	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13
Realització dels exercicis de transcripció	10	0,4	3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
Classes pràctiques presencials	29,5	1,18	1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12
Estudi personal	10	0,4	2, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 14
Classes magistrals	37,5	1,5	4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Exercicis de transcripció	20	0,8	3, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 13

Els blocs temàtics es desenvoluparan a partir de classes teòriques i pràctiques on es transcriurà a notació musical contemporània els fragments i peces musicals proposades pel professor de l'assignatura. L'alumnat haurà de resoldre satisfactòriament els exercicis de transcripció que s'encarreguin com a deures del curs. Aquests es realitzaran seguint els estàndards de transcripció de música històrica. Per altra banda, el professor estarà a disposició de l'alumnat en un horari despatx determinat a principi de curs en el que, prèvia cita, es podrà consultar qualsevol qüestió relacionada amb els continguts, les activitats formatives, les activitats d'avaluació o altres aspectes relatius a l'assignatura.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen II	35%	1,5	0,06	1, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 14
Examen I	35%	1,5	0,06	1, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 14
Treball en grup	30%	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 12, 13

Avaluació continuada

Es proposa un sistema d'avaluació continuada que consistirà en la valoració ponderada de les següents activitats formatives:

Examen I, 35 %

Examen II: 35 %

Treball en grup: 30 %

El treball consistirà en en:

- Edició crítica d'un manuscrit. Caldrà fer-ne una descripció, localització, transcripció i una proposta d'interpretació
- Enregistrament de la peça amb els instruments a l'abast dels estudiants (veus, instruments o programes d'edició de so).
- Exposició oral del treball en què caldrà explicar el procés d'edició, interpretació i enregistrament.

Per al càlcul de la qualificació final caldrà tenir aprovat individualment amb una nota mínima de 5 cadascun dels exercicis d'avaluació.

L'estudiant rebrà la qualificació de "no avaluable" sempre que no hagi aconseguit més del 30 % de les activitats d'avaluació.

En el cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb un 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Recuperació

Aquells estudiants que hagin suspès un o els dos exàmens previstos, podran demanar ser reavaluat. Caldrà recuperar, únicament, les parts suspeses.

Revisió

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o la professora informará l'alumnat (via Moodle) del procediment i de la data de revisió de les qualificacions.

Alumnat d'intercanvi

Els estudiants d'intercanvi que demanin avançar un examen han de presentar al professor un document escrit

de la seva universitat d'origen que justifiqui la seva sol·licitud.

No avaluable

L'estudiant rebrà la qualificació de "no avaluable" sempre que no hagillurat més del 30 % de les activitats d'avaluació.

Ús de la Intel·ligència Artificial (IA)

Aquesta assignatura permet l'ús de tecnologies d'intel·ligència artificial (AI) exclusivament en tasques de cerca bibliogràfica o cerca d'informació, correcció o traducció.

L'estudiant ha de (i) identificar les parts que han estat generades amb IA, (ii) especificar les eines utilitzades, i (iii) incloure una reflexió crítica sobre com aquestes eines han influït en el procés i en el resultat final de l'activitat.

La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i comportar que l'activitat s'avalui amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

Avaluació única

Aquesta assignatura no preveu el sistema d'avaluació única.

Bibliografia

Fonts secundàries

Bibliografia general

- APEL, Willi, [*The Notation of Polyphonic Music 900-1600, Cambridge \(Mass\): The Mediaeval Academy of America, 1961 \(5a ed.\)*](#). (Traducció francesa: *La Notation de la musique polyphonique*, Sprimont: Mardaga, 1998).
- APEL, Willi, *French Secular Music of the Late Fourteenth Century*, (Cambridge, 1950).
- BENT, Margaret, "Notation: 3. Polyphonic mensural notation, c1200 - 1500", *Oxford Music Online. Grove Music Online*.
- BUSSE BERGER, Anna Maria, *Mensuration and Proportion Signs. Origins and Evolution*, Oxford: Clarendon Press, 1993.
- CALDWEL, John, *Editing Early Music*, Oxford: Oxford University Press, 1985 (2a ed. 1995).
- CHEW, Geoffrey, "Notation: 4. Mensural notation from 1500", *Oxford Music Online. Grove Music Online*.
- CHEW, Geoffrey, "Notation: 5. Alphabetical, numerical and solfège notations", *Oxford Music Online. Grove Music Online*.

Online. Grove Music Online.

- DEFORD, Ruth I., *Tactus, Mensuration, and Rhythm in Renaissance Music*, Cambridge UP, 2015.
- HOULE, George, *Meter in Music, 1600 - 1800: Performance, Perception and Notation*, Indiana UP, 1987.
- JACOBS, Charles, *Tempo Notation in Renaissance Spain*, NY: Institute of Mediaeval Music, 1964.
- QUEROL, Miquel, *Transcripción e interpretación de la polifonía española de los siglos XV y XVI*, Comisaría nacional de la música, 1975.
- ROCCO ROSSI, Francesco, *La notazione rinascimentale*. Libreria Musicale Italiana. Lucca, 2022.
- VENDRIX, Philippe, "La notation à la Renaissance", a *Histoire de la notation du Moyen Âge à la Renaissance*, Minerve, 2003.

Catàlegs

- Brown, Howard Mayer, *Instrumental Music Printed Before 1600: a Bibliography*, Cambridge: Harvard University Press, 1965.
- Fallows, David (ed.), *A Catalogue of Polyphonic Songs, 1415-1480*. Oxford: Clarendon, 1998.

Fonts primàries

Tractats musicals dels segles XV i XVI

- Aaron, Pietro, *Toscanello in musica*, Venècia: Bernardino de Vitali, 1531.
- Bermudo, Juan, *Comiença el libro llamado declaración de instrumentos musicales*, Osuna, Juan de León, 1555.
- Cerone, Pietro, *El Melopeo y maestro*, Nàpols: Iuan Bautista Gargano i Lucrecio Nucci, 1613.
- Duran, Domingo Marcos, *Sumula de canto de organo contrapunto y composición vocal, práctica y especulativa*, Salamanca: 1504.
- Espinosa, Juan de, *Tractado de principios de musica practica y teorica sin dejar ninguna cosa atras*, Toledo: 1520.
- Gaffurio, Franchino (Franchinus Gaffurius), *Practica musice Franchini Gafori Laudensis*, Milà: Ioannes Petrus de Lomatío, 1496.
- Heyden, Sebald. *De arte canendi*. Nuremberg: Johannes Petraeum, 1540.
- Martínez de Bizcargui, Gonzalo: *Arte de canto llano y contrapunto y canto de organo con proporciones y modos*. Burgos: Fadrique Aleman, 1511.
- Montanos, Francisco de, *Arte de musica theorica y pratica*, Valladolid: Diego Fernández, 1592.
- Tinctoris, Johannes, *Liber de Arte Contrapuncti*, Nàpols: 1477. Trad. anglesa: *The Art of Counterpoint* (A. Seay ed.) (MSD 5, 1961). Trad. italiana: D'Agostino, Gianluca, *Johannes Tinctoris. Proportionale Musices. Liber de Arte Contrapuncti*, Florència: Edizioni del Galluzzo per la Fondazione Ezio Franceschini, 2008.
- Zarlino, Gioseffo, *Le Istitutione Harmoniche*, Venècia: Antonio Gardano, 1558.

Cançoners

- *Cancionero musical de la Colombina* MS 7-I-28 (CMC) (ca. 1470).
- *Cancionero musical de Palacio* MS II - 1335 (CMP) (finals del segle XV - principis del XVI).
- *Cançoner de Barcelona* M454 (ca. 1530).
- *Cançoner d'Uppsala* o del Duc de Calàbria (Venècia, 1556).
- *Dijon Chansonniér* (ca. 1470).
- *Laborde Chansonniér* (s. XV).
- *Mellon Chansonniér* M91 (ca. 1470).
- *Medici Chansonniér* (1492-94)
- *Nivelle de la Chaussée Chansonniér* (s. XV).
- *Pixérécourt Chansonniér* (2a 1/2 del segle XV).
- Orfeo Català, Ms 5 (1490 - 1510).
- Oxford Manuscript (Gb - Ob MS Canon, Misc. 213) (principis del s. XV).
- *Wolfenbüttel Chansonniér* (1470 - 71).

Música instrumental

- Amat, Joan Carles, *Guitarra española y vándola en dos maneras de Guitarra, Castellana i Cathalana*, Girona: Joseph Bró (ca. 1761, reimpressió). (Ed. Facs. Monica Hall, Monaco: Chanterelle, 1980).
- Anònim, *Buxheimer Orgelbuch* (1450-60).
- Cabeçon, Antonio de, *Obras de musica para tecla, arpa y vihuela*, Madrid: Francisco Sánchez, 1578.
- De Baena, Gonzalo, *Arte novamente inventada pera aprender a tâger*, Lisboa: German Galhard, 1540.
- Dou[w]land, Robert, *Varietie of lute lessons*, Londres, 1610.
- Fuenllana, Miguel de, *Orphenica lyra*, Sevilla: Martín de Montesdoca, 1554.
- Ganassi dal Fontego, Silvestro, *Regula Rubertina*, Venècia, 1542.
- Milan, Luys [Lluís del Milà], *Libro de Musica de vihuela de mano. Intitulado El Maestro*, València: Francisco Díaz Romano, 1535-36.
- Narváez, Luys de, *Los seys libros del Delphin de música de cifra para tañer vihuela*, Valladolid: Diego Hernández de Córdoba, 1538.
- Schlick, Arnolt, *Tabulaturen etlicher lobgesang und lidlein uff die orgeln un lauten*, Mainz, 1512.
- Spinacino, Francesco, *Intabolatura di lauto* (2 llibres), Ottaviano Petrucci, Venècia, 1507.
- Valderrábano, Enríquez de, *Libro de música de vihuela intitulado Silva de Sirenas*, Valladolid: Francisco Fernández de Córdoba, 1547.
- Venegas de Henestrosa, Luys, *Libro de cifra nueva para tecla, harpa y vihuela*, Alcalá d'Henares: Joan de Brocar, 1557.

Programari

Programari recomanat:

- Finale (<https://www.finalemusic.com/>)
- Sibelius (<https://www.avid.com/sibelius>)
- . Lilypond (<http://lilypond.org/index.ca.html>)

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt